

Jytyn kuntien säästötoimet-kysely/ Huhtikuu 2013

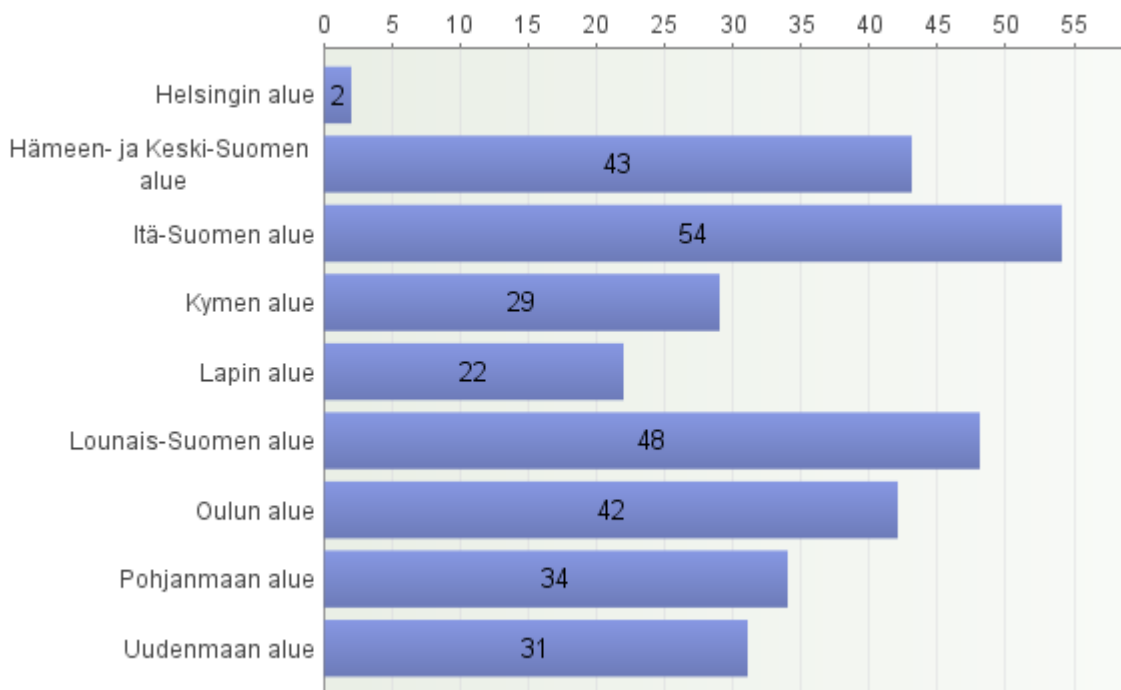
Lomautukset, säästösopimukset, yt-neuvottelut, irtisanomiset... Näistä asioista uutisoidaan päivittäin mutta ovatko ne ajankohtaisia asioita myös jytyläisten työpaikoilla?

Tätä selvitimme kuntien säästötoimia kartoittaneen luottamusmieskyselyn avulla huhtikuussa. Kysely kattaa 305 kuntasektorin luottamusmiehen vastaukset, jotka ovat 248 eri työpaikalta. Huhtikuun tilanteen perusteella 101 työpaikalla oli säästötoimia suunnitteilla kuntatalouden tasapainottamiseksi. Tiedoissa on mukana kuntia, kuntayhtymiä sekä sairaanhoitopiirejä.

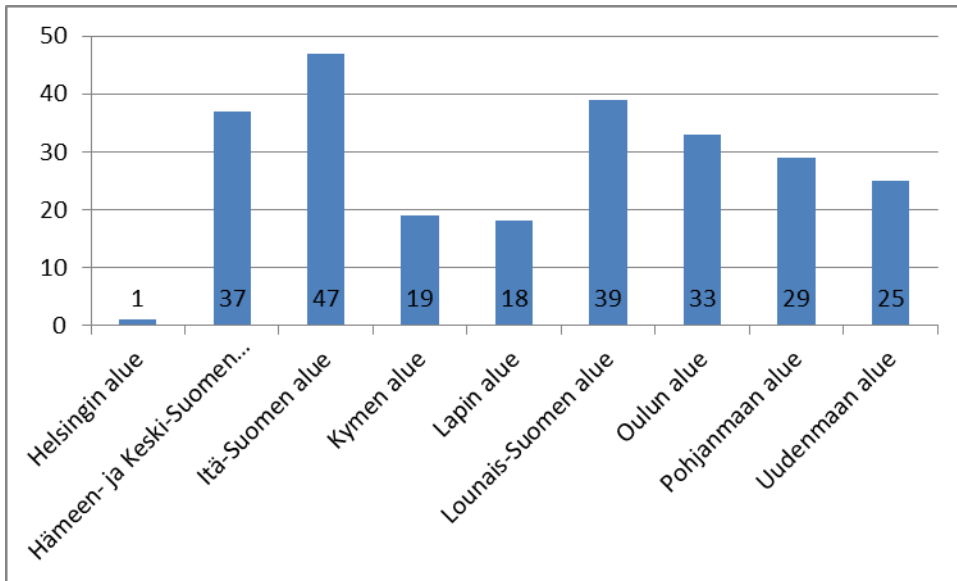
Taustaa:

- Kysely lähetettiin kaikille Jytyn kuntasektorin luottamusmiehille huhtikuussa 2013.
- Joistakin kunnista vastasi kyselyyn useampi luottamusmies. Nämä päällekkäisyydet on karsittu kyselyn tuloksista.
- Kokonaisvastausmäärä 305.
- Vastauksia kaikkiaan 248 eri työpaikalta (kunta, sairaanhoitopiiri, kuntayhtymä)
- 101 työpaikalla oli säästötoimia suunnitteilla.

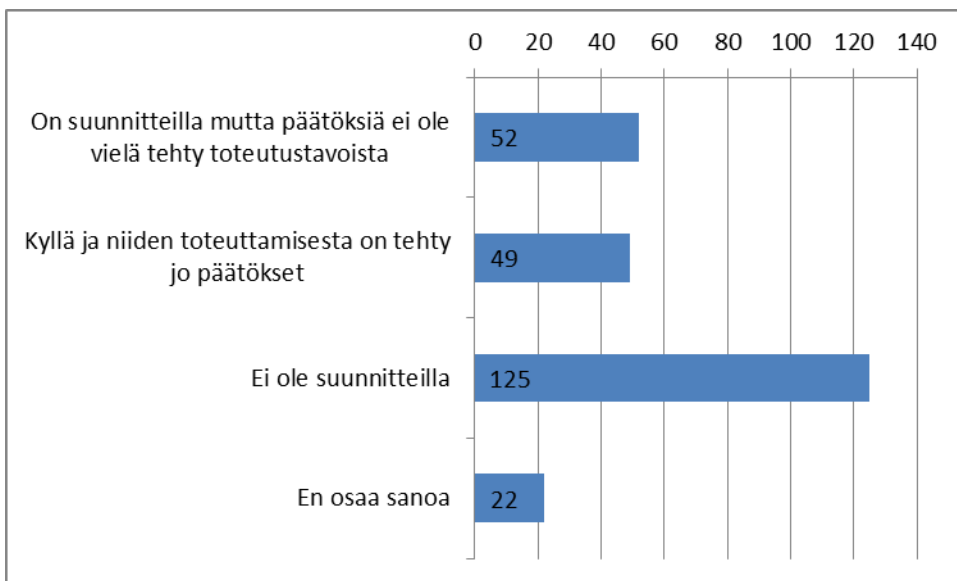
Kaikki vastaukset alueittain (Vastaajien kokonaismäärä 305)

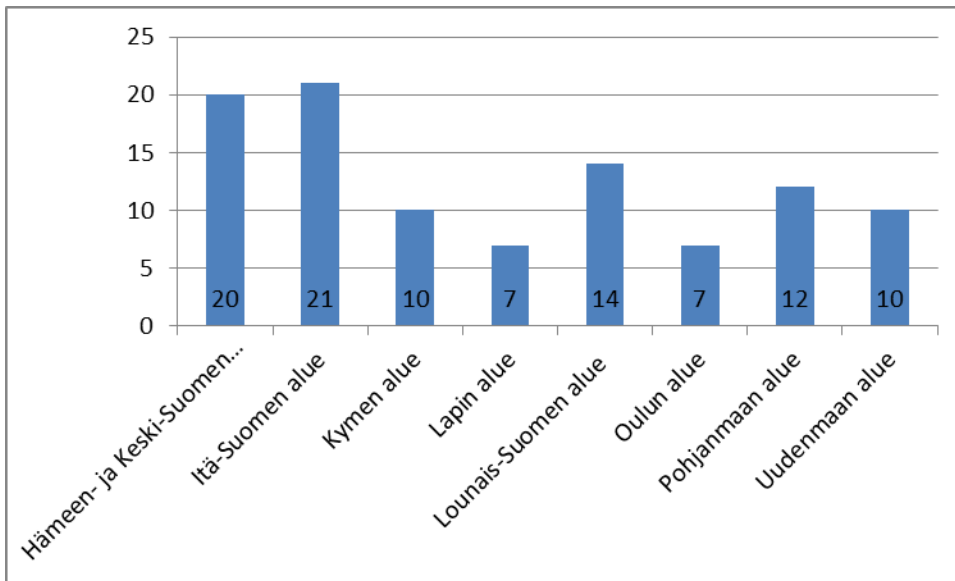
Vastaukset alueittain (tässä mukana vain yksi vastaus/työnantaja)

Onko kunnassanne suunnitteilla henkilöstöön kohdistuvia säästötoimia tämän vuoden aikana? Vastaajien määrä 248 (yksi vastaus/työnantaja)

Säästötoimet alueittain (luvuissa mukana vastaukset ”Kyllä ja niiden toteuttamisesta on tehty jo päätökset” ja ”On suunnitteilla mutta päätöksiä ei ole vielä tehty toteutustavoista”.)

Millaisia säästötoimia on suunnitteilla?

Selkeästi yleisin käytössä oleva säästötoimi on vapaaehtoiset talkoovapaat. Seuraavaksi eniten mainintoja ovat saaneet lomautukset ja lomarahojen vaihtamiset.

Muina yleisinä säästökohteina on lisäksi mainittu mm.:

- Määräaikaisia työsopimuksia ei jatketa
- Sijaisten käyttö minimissä/ei ollenkaan
- Osallistumiskielto koulutuksiin
- Paikkoja jätetään täyttämättä, rekrytointikielto
- Palkankorotusten myöhentämistä (alkuvuoden järjestelyerä on siirretty maksettavaksi vasta 1.12.2013)
- Pakollisia talkoovapaita
- Palkattomia virkavapaita
- Matkustamista rajoitetaan
- Erilaiset bonusvapaakäytännöt (esim. ottamalla virkavapaita 8 päivää, saa 6 päivää palkattomana ja 2 päivää palkallisena).

Säästötoimet kunnittain

Seuraavaksi esitettävät listaukset kunnista perustuvat luottamusmiesten antamiin vastauksiin. Vastauksia ei ole varmistettu kyseisistä kunnista.

Irtisanomia:

Lapin alue	Tervola
Pohjanmaan alue	Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur
Lapin alue	Simo
Itä-Suomen alue	Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Itä-Suomen alue	Pielavesi
Itä-Suomen alue	Pieksämäen kaupunki
Lounais-Suomen alue	Lounais-Hämeen ammatillisen koulutuksen ky
Pohjanmaan alue	Kauhajoen kaupunki
Hämeen- ja Keski-Suomen alue	Jämsä
Hämeen- ja Keski-Suomen alue	Janakkala
Oulun alue	Haapaveden kaupunki

Lomautuksia:

Hämeen- ja Keski-Suomen alue	Vesilahti
Pohjanmaan alue	Vaasa
Itä-Suomen alue	Tohmajärvi
Hämeen- ja Keski-Suomen alue	Tampere
Pohjanmaan alue	Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur
Oulun alue	Sotkamo
Pohjanmaan alue	Seinäjoki
Hämeen- ja Keski-Suomen alue	Sastamalan koulutuskuntayhtymä
Lounais-Suomen alue	Raision kaupunki
Lapin alue	Posio
Itä-Suomen alue	Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Oulun alue	Oulun kaupunki
Lounais-Suomen alue	Loimaa
Itä-Suomen alue	Kuopio
Oulun alue	Kuhmo
Kymen alue	Kouvola
Oulun alue	Kempele
Lapin alue	Kemijärvi
Pohjanmaan alue	Kauhajoen kaupunki
Hämeen- ja Keski-Suomen alue	Jämsä
Itä-Suomen alue	Joensuu
Pohjanmaan alue	Jalasjärvi
Pohjanmaan alue	Halsua

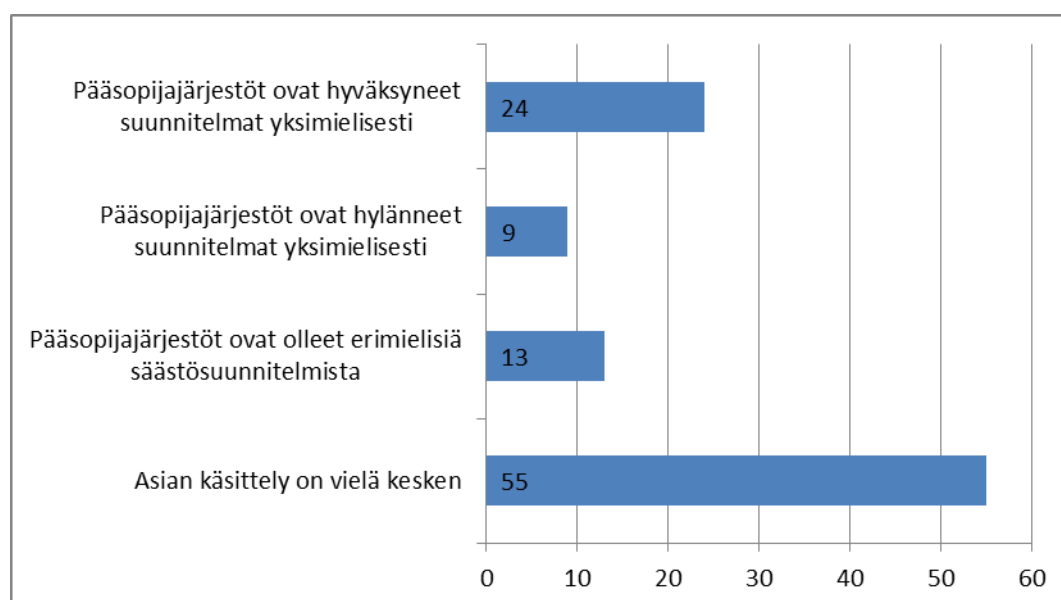
Listaus kaikista kunnista, joista ilmoitetaan, että säästötoimista on jo päätetty tai niitä on suunnitteilla:

Asikkala
Aura
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoiminta
Evijärvi
Haapaveden kaupunki
Hamina
Hattulan kunta
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
Hollola
Humppila
Ikaalinen
Imatran kaupunki
Jalasjärvi
Janakkala
Joensuu
Juuka
Juva, Rantasalmi, Joroinen
Jyväskylän kaupunki
Jämsä
Kaarina
Kajaani
kangasniemen kunta
Kankaanpää
Kauhajoen kaupunki
Kemijärvi
Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia
Kempele
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä
Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymä
Keski-Suomen liitto
Kihniön kunta
Kirkkonummi
Kotka
Kotkan - Haminan seudun koulutuskuntayhtymä
Kouvola
Kuhmo
Kuopio
Kurikan kaupunki
Kyyjärvi
Lahti
Lappajärvi

Lapua
Laukaa
Lieksa
Liperin kunta
Lohja
Loimaa
Lounais-Hämeen ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä
Loviisan kaupunki/ Maatalouslomittajat
Marttila
Mikkeli
Nakkila
Orivesi
Oulun kaupunki
Oulunkaaren kuntayhtymä
Oulunkaaren kuntayhtymä, Simo
Pielavesi
PKSSK
Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Porin kaupunki
Pornainen
Posio
Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveisyhtymä
Raision kaupunki
Raasepori
Riihimäen kaupunki
Rovaniemi
Sastamalan koulutuskuntayhtymä
Satakunnan koulutuskuntayhtymä
Savon koulutuskuntayhtymä
Savonlinna
Seinäjoki
Sillinjärvi
Simo
Sonkajärvi
Sotkamo
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur
Tammelan kunta
Tampere
Tervola
Tohmajärvi
Tuusniemi
Tuusulan kunta
Uvilan kaupunki
Valkeakosken kaupunki

Vantaan kaupunki
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Vesilahti
Vieremä
Vihdin kunta
Wiitaunioni
virrat
Vörå kommun
Ylöjärven kaupunki
Ähtäri/Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Äänekoski

Miten säästösuunnitelmiin on reagoitu?

Kyselyssä kysyttiin milloin palvelussuhdeturva on menossa umpeen ja onko sen tiimoilta näköpiirissä vaikutuksia henkilöstöön.

Kyselyssä tiedusteltiin myös kuntaliitoksiin liittyvästä irtisanomissuojasta onko sellainen kunnassa voimassa ja jos niin milloin se on menossa umpeen ja onko sen tiimoilta näköpiirissä henkilöstövaikutuksia.

Monissa kunnissa palvelussuhdeturva on katkolla vasta useiden vuosien päästä, joten vaikutuksia ei vielä pystytä arvioimaan. Arvauksia irtisanomisista ja muista säästökuureista esitettiin ja monet veikkailivat, että henkilöstövaikutuksia on silloin edessä. Kaikkien kuntien osalta tilanne ei ollut yhtä synkkä vaan toiset arvioivat, että suurilta henkilöstövähennyksiltä säästyään, koska luonnollista poistumaa tulee olemaan eläköitymisen vuoksi paljon.

Kunnissa, joissa palvelussuhdeturva oli jo päättynyt, kerrottiin, ettei suojan päättymisellä ole ollut toistaiseksi suuria henkilöstövaikutuksia esim. irtisanomisten muodossa, koska eläköityminen on ollut suurta ja henkilöstö on vähentynyt sitä kautta. Eläkkeelle jääneiden tilalle ei välttämättä ole palkattu uusia työntekijöitä.

Ennen kuntakohtaisten ratkaisujen tekemistä monissa kunnissa odotetaan lähitulevaisuuden valtakunnallisia kuntarakennemuutoksia.

Muutamia kommentteja avovastauksista poimittuna:

- Vaikka säästösuunnitelmia ei varsinaisesti ole niin työntekijöiden jaksaminen on monin paikoin äärirajoilla, kun sijaisia ei palkata tai sijaisia ei välttämättä edes aina saada vaikka haluttaisiin.
- Henkilöstöllä on pitkiä sairauslomia, jaksaminen äärirajoilla.
- Palkattomia virkavapaita suositellaan.
- Monissa kunnissa on säästötoimia meneillään mutta ei vielä henkilöstöön kohdistuvia ja henkilöstöön "kajotaan" vasta viimeisimpänä säästökohteena.
- Monet jäsenet haluaisivat vaihtaa lomarahoja ja näin on tehtykin, vapaaehtoisuuden pohjalta. Monet jäsenet eivät ole pitäneet liiton kiellosta vaihtaa lomarahoja vapaaksi.
- Säästötoimenpiteet eivät kohtele eri työntekijäryhmiä tasapuolisesti. Esim. opettajat eivät suostu pitämään vapaita, koska heille pitäisi palkata sijainen.
- Pienessä kunnassa poissaolot kustautuvat omaan nilkkaan.
- Kannettiin huolta kunnan maineesta työnantajana nuoremman sukupolven näkökulmasta. Mistä saadaan luottamus nuortenkin keskuudesta kuntiin hyvänä ja luotettavana työnantajana?
- Päättäjät/virkamiehet ovat syytelleet luottamusmiehiä ja liittoja siitä, ettei anneta tarpeeksi vaihtoehtoja taloudellisen tilanteen parantamiseen.
- Palkattomat vapaat luovat eriarvoisuutta, sillä niitä voi käyttää vain osa henkilöstöstä. Toiset haluaisivat mutta eivät voi. Esim. kerrottiin, että yksin työskentelevän siivoojan on mahdotonta ottaa talkoovapaita, sillä niitä tehtäviä ei sijaisteta.
- Monessa vastauksessa kävi ilmi huoli huomisesta ja mitä jatkossa tulee tapahtumaan. Jatkuva muutos ja epävarmuus vallitsevat työpaikoilla.
- Ylitöitä tehdään tunti tunnista korvauksella, töitä tehdään kotoa käsin, lomalta vastaillaan sähköposteihin ja puheluihin.
- Eri ammattiliittoja kohdellaan eriarvoisesti.
- Yhteisvastuullisuutta peräänkuulutettiin. Henkilöstön pitäisi ottaa omia etuja ajaessaan huomioon myös työkaverit. Luopumalla jostain omasta edusta voi saada paljon hyvää aikaan suuremmalle joukolle. Ihmisten on parempi olla töissä kuin työttöminä.

Lisätietoja: työmarkkinatutkija Mari Huuhtanen puh. 020-789 3721